

Vergaderjaar 2001–2002

19 637

Vluchtelingenbeleid

Nr. 676

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2002

Bij brief van 11 februari 2002 heb ik Uw kamer geïnformeerd over de verlenging van het besluitmoratorium en de instelling van het vertrek-moratorium voor asielzoekers afkomstig uit Afghanistan tot 15 september 2002 (19 637, nr. 649). In deze brief heb ik eveneens aangegeven dat de Minister van Buitenlandse Zaken voornemens is om medio juni een update uit te brengen met betrekking tot de situatie in Afghanistan. Deze update treft u bijgaand aan.¹

De veiligheidssituatie in Afghanistan is nog altijd zorgelijk. In Kabul is de veiligheidssituatie de afgelopen maanden weliswaar verbeterd, doch over het algemeen nog slecht te noemen. Buiten Kabul is in grote delen van het land nog altijd sprake van instabiliteit en wetteloosheid. In noord-Afghanistan vormen de gevechten tussen de verschillende facties een serieuze bedreiging voor de veiligheid in geheel Afghanistan. Er vinden nog steeds gevechten plaats rond de provinciehoofdstad Gardez. De situatie in zuid-Afghanistan is gespannen.

De humanitaire situatie in Afghanistan is moeilijk. Miljoenen Afghanen zijn afhankelijk van hulpverlening om te voorzien in hun dagelijkse levensonderhoud. Deze situatie wordt versterkt door het feit dat Afghanistan in maart en april van dit jaar drie maal getroffen is door zware aardbevingen. Tevens heeft de aanhoudende droogte ertoe geleid dat veel kleine boeren naar de steden zijn getrokken. Mede omdat veel vluchtelingen uit de regio naar de steden terugkeren is er nauwelijks werk te vinden.

Duidelijk is dat een mogelijke verbetering in de veiligheids- en humanitaire situatie nauw samenhangt met de implementatie van het resultaat van de Loya Jirga, de traditionele vergadering van stamleiders. Dit zal voor een groot deel bepalend zijn voor de ontwikkeling van de stabiliteit in Afghanistan. De wederopbouw van Afghanistan komt moeizaam op gang. Waarschijnlijk wachten de donoren de uitkomst van het Loya-Jirga proces af, alvorens de toegezegde (financiële) hulp daadwerkelijk beschikbaar te stellen.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Volgens UNHCR zijn tot op heden, sinds 1 maart 2002, ongeveer 922 000 Afghanen met behulp van UNHCR vrijwillig naar Afghanistan teruggekeerd: 845 000 uit Pakistan, 67 000 uit Iran en 10 000 uit de Centraal Aziatische Republieken. De massale terugkeer van vluchtelingen met name naar Kabul heeft gezorgd voor een toenemende druk op de huisvesting en infrastructuur die daarop geheel niet is berekend. Kabul wordt door veel terugkerende vluchtelingen gezien als de veiligste plaats in Afghanistan. Hulporganisaties waarschuwen inmiddels voor het uitbreken van epidemieën en de toename van ziektes die het gevolg zijn van een verslechterde hygiëne in de stad.

Op grond van de thans beschikbare informatie is het vooralsnog niet mogelijk om te concluderen tot een beleidswijziging. Zoals afgesproken met de Minister van Buitenlandse Zaken zal een uitgebreid overzicht van de situatie in Afghanistan eind augustus van dit jaar verschijnen. In dit ambtsbericht zal de uitkomst en de implementatie van de resultaten van de Loya Jirga kunnen worden meegenomen. Ik verwacht dan ook dat dit ambtsbericht aanleiding zal zijn om tot de beëindiging van het besluit- en vertrekmoratorium te komen. Tevens ga ik ervan uit dat er dan genoeg informatie voorhanden zal zijn om het al dan niet voeren van een categoriale beschermingsbeleid voor Afghanistan te kunnen beoordelen.

Beleid ons omringende landen

Geen enkel westers land stuurt momenteel Afghanen terug naar Afghanistan. Wel is sprake van vrijwillige (tijdelijke) terugkeer van Afghanen om te helpen bij de wederopbouw van Afghanistan.

Instroom	2002
Januari	196
Februari	141
Maart	137
April	111
Mei	53
Totaal jan – mei	638

Terugkeer vanuit Nederland

- Sedert januari dit jaar zijn 16 Afghanen vrijwillig teruggekeerd naar Afghanistan.
- Voor het Return of Qualified National Programme, het tijdelijke terugkeerprogramma van IOM hebben zich 21 Afghanen in Nederland aangemeld. Er is momenteel één persoon die binnenkort tijdelijk zal terugkeren vanuit Nederland onder dit programma.

De Staatssecretaris van Justitie,
N. A. Kalsbeek